

סילבוס לקורס: המקרא ופשוטו בחז"ל, 86271.2.1

שם המרצה: קופרמן אלימלך

סוג הקורס : שיעור

שנת הלימודים: תש"פ , הקורס נלמד בסמסטר ב

מספר השעות ונקודות זכות: 1 ש"ש, 2 נ.ז.

שנת הלימוד בתכנית: א,ב,ג,ד

דרישות קדם: ידע כללי בחומש ומפרשיו ורצון לגלות את עומקו של החומש

מטרות / תוצרי למידה: לפתוח לתלמיד את ספר התורה ולהפכו מסיפורי אבות ופירושים לפרשת שבוע ולשמחות משפחתיות לספר עמוק ומענין מרתק ומחכים וכך נוכל להעבירו הלאה לדורות הבאים

תיאור הקורס: הקורס מחולק לשני סמסטרים כשכל סמסטר בנוי כיחידה בפני עצמה בסמסטר א עוסקים אנו ביסודות המקרא ובסמסטר ב עוסקים אנו בפשוטו של מקרא סילבוס זה יעסוק בנושאים הנלמדים בסמסטר א נושאי הקורס: עיסוק לאור מאמרי חז"ל וגדולי הראשונים הרמב"ם הרמב"ן וגדולי האחרונים המהר"ל, הרא"ם , הרב מבריסק, החזו"א ועוד ביסוד החלוקה של תורה שבכתב ותורה שבע"פ מה כלול בתורה שבכתב ומה כלול בתורה שבע"פ , היכן נמצאים ספרי הנביאים וספרי הכתובים האם יש הבדל בין קדושת ספרי הנביאים לספרי הכתובים מה ההבדל בין תורה שבכתב לתורה שבע"פ , זמן נתינת התורה שבכתב וזמן נתינת התורה שבע"פ , סדר קבלת התורה מהקב"ה למשה רבינו , סדר נתינת התורה ממש"ר לעם ישראל , האם תורה מגילה מגילה ניתנה או חתומה ניתנה , על התורה כלליה ופרטיה מסיני או רק כלליה עיון מעמיק בסוגיה לאור דברי הראשונים והאחרונים , אין מוקדם ומאוחר בתורה היאך נבין דבר זה בפשוטו של מקרא והיאך יישמו הראשונים כלל זה הלכה למעשה

התוכן הניתן מידי שבוע, מטלות וחומרי קריאה:

מס'	נושא, מטלות וחומר קריאה
1	עוסקים אנו בהגדרת השם תנ"ך האם כל התנ"ך כלול בשם מקרא או לא לאור דברי הגמ' במסכת ברכות , האם התנ"ך כולו נחשב תורה שבכתב , האם הנו"כ ניתנו למש"ר
2	מדוע יש לנו ספרי נביאים וספרי כתובים הלא כתבו מהם אותם אנשים , מדוע ניתנו לחלק מהספרים שם נביאים ולחלק שם כתובים , האם יש חילוק בין קדושת ספרי הנביאים לספרי הכתובים
3	מדוע חמשה חומשי תורה הם ורק הם נקראים תורה , האם ספרי הנביאים והכתובים כלולים בשם מקרא בלשון התורה ובלשון חז"ל , האם מקיימים מצות ת"ת כשלא מבינים את מה שקוראים בחומש בנביא ובכתובים, מה חייב האב ללמד לבנו בשכר כל התנ"ך או רק חומש , מה כלול בדיון דברים שבכתב א"א רשאי לאמרן בע"פ
4	מתי התחדש המושג תורה שבכתב ותורה שבע"פ , האם מש"ר היתה לו חלוקה של תורה שבכתב ותורה שבע"פ , מדוע לא ניתנה כל התורה בכתב או בע"פ , מדוע דברים שבכתב א"א לאמרן בע"פ ודברים שבע"פ א"א רשאי לכתבן , האם כתבו את התורה שבע"פ קודם רבינו הקדוש
5	האם ההיתר לכתוב תורה שבע"פ הוא בגדר הותרה או דחוייה, החלוקה לדעת חז"ל בין תורה שבכתב לתורה שבע"פ בצורת הלימוד ובקבלת השכר , שלושה אופנים של תורה שבע"פ לאור דברי הרמב"ם בהקדמה לפירוש המשנה
6	גדר יג מידות שהתורה נדרשת בהם האם הם בתוקף דאורייתא או דרבנן , האם כל מצוה דרבנן יש בה לאו דאורייתא , האם כל התורה שבע"פ כלולה בתורה שבכתב כולל כל סתרי התורה , האם כל החכמות כולם כלולות בתורה שבכתב דעת הרמב"ן

	, מדוע אין ניקוד בתורה וכן טעמי המקרא לא נכתבו הרי הכל ניתן בסיני
7	כל התורה כולה שמותיו של הקב"ה מה הכוונה במאמר זה , היאך ניתנה התורה למש"ר , האם יש לנו הבנה בכמה הלכות עקב יסוד זה , ביאור המחלוקת מי כתב את שמות הפסוקים האחרונים של התורה לפי יסוד הנ"ל
8	דעת הבית הלוי שכל התורה כולה היתה כתובה על הלוחות הראשונים ולא היה תורה שבע"פ כלל לדרגת לוחות אלו וכל החלוקה נתחדשה רק בלוחות שניים , דעת הנצי"ב שאף בלוחות שניות היה כתוב בלא פיסוק תיבות עפ"י שמותיו של הקב"ה עד שניתן לישראל
9	עיון מעמיק במחלוקת ר"ע ור"י האם כל התורה כולה נאמרה כלליה ופרטיה מסיני או רק כלליה , בירור שלושת הסוגיות העוסקות בסוגיה זו והיאך נקטו הראשונים במחלוקת זו
10	עיון מעמיק ברש"י ריש פרשת בהר לאור דברי הרמב"ן והרא"ם , עיון מעמיק ברש"י ריש פרשת משפטים לאור דברי הרא"ם האוה"ח והג"א , דברי הרמב"ן בחומש ויקרא במושגים הר סיני מדבר סיני , והר סיני ומדבר סיני המוזכרים ביחד
11	יסודו של הרמב"ן לחלק את נתינת התורה מהקב"ה למש"ר מזמן נתינת התורה ממש"ר לעם ישראל , המשך היסוד בדברי הרא"ם והג"א והנצי"ב , והמלבי"ם והחזו"א ובירור זמן הציווי על המצוות של חומש דברים
12	מתי נאמרה פרשת בהר לעם ישראל , היאך נפרש לר"ע ולר"י את המצוות שנתעלמו ממש"ר , עיון מעמיק בספר המצוות במחלוקת הרמב"ם והרמב"ן האם כל המצוות נתנו בסיני ממש או לא
13	עיון מעמיק בסוגית אין מקודם ומאוחר בתורה הן בהיבט הפשטני מדוע לא לכתוב לפי הסדר והן במחלוקת הראשונים האם זהו הכלל או שזה היוצא מן הכלל
14	עיון ובירור המחלוקת האם התורה מגילה מגילה ניתנה או חתומה ניתנה

חובות הסטודנט

נוכחות בשיעורים , השתתפות פעילה , מבחן בסוף הסמסטר

בקורס:

אופן ההערכה - הרכב הציון

מרכיב	אחוז	ציון מינימלי למרכיב
סמסטר		

רשימה ביבליוגרפית:

בכל שיעור ניתן חומר מצולם המלוקט מהתלמוד ראשונים אחרונים שבהם אנו עוסקים באותו שיעור